© OP
28.4.2017

LAUSUNTO OIKEUSMINISTERIÖN TYÖRYHMÄN MIETINNÖSTÄ MAKSUPALVELULAIN UUDISTAMISEKSI

Lausuntopyyntö OM 1/479/2016

OP Ryhmä kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa ja pyytää kunnioittaen, että alla olevat OP Ryhmän esiin tuomat asiat otetaan huomioon lain jatkovalmistelussa.

Lausunnon väliotsikointi vastaa lausuntopalvelussa esitettyä otsikointia ja vastaus lausuntopalvelussa esitettyihin kysymyksiin löytyy aina saman numeroisen ja -nimisen otsikon alta ilman, että olemme toistaneet tässä kysymyksiä.

1. Yleistä

OP Ryhmä pitää hyvänä sitä lähtökohtaa, että valmistelussa on keskitytty direktiivin vaatimiin muutoksiin eikä sääntelyä ole lähdetty muilta osin avaamaan. Samoin pidämme tärkeänä sitä, että voimassa olevaan maksupalvelulakiin otettuihin kansallisiin linjauksiin ei ole tässä yhteydessä koskettu vaan nykyinen vakiintunut oikeustila on pyritty säilyttämään. Pelkät pakolliset direktiivin vaatimat toimenpiteet erityisesti rajapintojen avaamisesta kolmansille osapuolille aiheuttavat pankeille valtavia järjestelmänmuutoksia ja kustannuksia.

Osa direktiivin säännöksistä on tarkoitus implementoida maksulaitoslakiin. On valitettavaa, että kyseinen lakiluonnos valmistuu vasta myöhemmin, sillä tässä vaiheessa ei ole saatavilla kokonaiskuvaa asiasta ja kahden lain välisestä suhteesta. Erityisesti maksutoimeksiantopalveluja ja tilitietopalveluja koskevat toimilupavaatimukset olisi tärkeää saada toimijoiden tietoon mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Verkkopalvelutunnuksiin sovelletaan sekä maksuvälineen osalta maksupalvelulakia ja tunnistusvälineen osalta vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annettua lakia (jatkossa tunnistuslaki). Säännökset eroavat esimerkiksi vastuu-kysymysten ja vahvan tunnistamisen määritelmän osalta. Lisäksi 1.5.2017 voimaan tuleva tunnistuslain mukainen luottamusverkosto muuttaa tunnistusvälineiden ja sähköisen tunnistaminen logiikkaa ja liiketoimintaa merkittävästi. Koska tunnistuslaki ja erityisesti luottamusverkosto on puhtaasti kansallista sääntelyä, ei direktiivissä ole luonnollisestikaan otettu huomioon näitä kysymyksiä. Näkemyksemme mukaan työryhmä ei ole ottanut riittävästi huomioon näiden kahden lain suhdetta toisiinsa. Säännökset ovat osittain tulkinnanvaraiset ja jopa ristiriitaiset sekä johtavat toimijoiden kannalta haasteellisiin tilanteisiin. Asiaa on käsitelty tarkemmin kohdassa 6.

Erityisesti maksutoimeksianto- ja tilitietopalvelujen harjoittamista koskevat siirtymäsäännökset ovat epäselvät ja tulkinnanvaraiset. Direktiivin siirtymäaikaa koskevaa artiklaa 115 (6) ei ehdoteta erikseen pantavaksi täytäntöön. Tämän vuoksi jää epäselväksi, millä edellytyksellä uusien palvelujen käyttö on mahdollista väliaikana ennen RTS:n voimaantuloa. Pyydämmekin, että lain jatkovalmistelussa kiinnitettäisiin erityistä huomioita väliaikaa koskeviin siirtymäsäännöksiin.

© OP

2. Maksutoimeksiantopalveluja ja tilitietopalveluja koskeva sääntely

Uusia palveluntarjoajia koskevat säännökset perustuvat direktiiviin, eikä niissä ole kansallista liikkumavaraa. Oletettavaa on, että säännösten myötä markkinoille tulee uusia innovatiivisia palveluita ja uusia toimijoita perinteisten pankkien rinnalle. Markkinoiden avautuminen merkitsee pankeille sitä, että niiden pitää voimakkaasti kehittää toimintaansa ja löytää uusia toimintatapoja. Pidämme kuitenkin ensiarvoisen tärkeänä sitä, että uusia toimijoita koskevat kaikilta osin samat säännöt liittyen esim. turvallisuuteen, rahanpesun ja terrorismin torjuntaan sekä asiakkaan suojaan kuin mitä pankit noudattavat tarjotessaan vastaavia palveluita, jotta kuluttajien luottamus näihin palveluihin ei vaarannu.

Maksutoimeksiantopalveluiden osalta ensisijainen vastuu oikeudettomasta maksutapahtumasta sekä virheellisesti tai myöhässä toteutetusta maksutapahtumasta on direktiivin mukaisesti tilinpitäjäpankilla. Vaikka tilinpitäjäpankilla onkin takautumisoikeus maksutoimeksiantopalveluiden tarjoajaa kohtaa, sopimussuhteen puuttuminen maksutoimeksiantopalvelun tarjoajaan tekee takautumisoikeuden käyttämisen käytännössä vaikeaksi. Jatkossa jääkin nähtäväksi, millä tavoin takautumisoikeutta pystytään käytännössä hyödyntämään. Esimerkiksi tilanteessa, jossa toimijoilla on selvä erimielisyys asiakkaan huolimattomuuden asteesta ja sen myötä asiakkaalle korvattavasta määrästä, saattaa olla haastavaa käyttää takautumisoikeutta esimerkiksi toisessa jäsenvaltiossa toimivaa maksutoimeksiantopalvelun tarjoajaa kohtaan.

Lakiehdotuksen mukaan maksajan oikeus käyttää maksutoimeksiantopalveluita (38 a §) ja tilitietopalveluita (82 a §) koskee vain tilanteita, joissa maksutiliä voidaan käyttää tietoverkon välityksellä. Englanninkielisessä direktiivitekstissä käytetään ilmaisua ”accessible online” (esim. artikla 66). Online-termi viittaa yleisesti ajantasaiseen yhteyteen. Ehdotamme sen vuoksi, että ilmaisu ”tietoverkon välityksellä” korvattaisiin ilmaisulla ”ajantasaisesti tietoverkon välityksellä”.

Laissa on määritelty ”arkaluontoinen maksutieto” henkilökohtaiseksi turvatunnuksiksi ja muiksi maksutiedoiksi, joita voidaan käyttää petollisesti, lukuun ottamatta tilinhaltijan nimeä ja tilinumeroa. Tilitietopalvelun tarjoaja ei saa pyytää maksutileihin liittyviä arkaluontoisia tietoja. Tunnistamista ja viestintää koskevassa teknisessä sääntelystandardissa (RTS) käytetään samaan termiä. Yhdenmukaisen soveltamisen kannalta olisi ensiarvoisen tärkeää, että ”arkaluontoinen maksutieto” määriteltäisiin nykyistä yksityiskohtaisemmin esimerkiksi RTS:ssä. Jos jokainen palveluntarjoaja joutuu itse määrittelemään arkaluontoisen maksutiedon sisällön antaessaan sitä eteenpäin esim. tilitietopalvelun kautta, on soveltamiskäytäntö todella kirjava koko EU:n alueella.

Epäselvää lain ja direktiivin perusteella on myös se, kuinka laajasti maksupalvelun käyttäjä voi käyttää AIS-palveluita. Verkkopankissa näkyy tilinomistajan omien maksutilien tilitapahtumien lisäksi myös käyttöoikeustilien tilitapahtumat. Tietosuojasäännösten perusteella lupa niiden näyttämiseen AIS-palvelussa pitää saada tilin omistajalta, eikä käyttöoikeuden haltijalla ole oikeutta antaa suostumusta niiden näyttämiseen, saatikka sitten muuhun jatkojalostamiseen. Samoin pankkisalaisuutta pitää tulkita siten, että tilin omistajalla on yksin päätäntävalta omistamiensa tilien suhteen. Tätä perustuvaa laatua olevaa asiaa ei kuitenkaan ole tuotu selvästi esille laissa tai sen perusteluissa.

© OP

3. Muut maksupalvelulain soveltamisalan muutokset

Soveltamisalan laajennukset etenkin ETA:n ulkopuoliseen palveluntarjoajaan johtavat usein erittäin hankalaiin tulkintatilanteisiin erityisesti silloin, kun maksutapahtumaan osallistuu useita eri tahoja kuten esimerkiksi korttimaksamisessa. Esimerkkinä tästä on tilanne, jossa suomalainen käyttää maksukorttiaan verkkokaupassa, joka toimii ETA:n ulkopuolella. Jos korttitapahtumaan osallistuvat kauppias ja/tai korttitapahtumien tilittäjä (acquirer) sijaitsevat molemmat ETA:n ulkopuolella, säännösten soveltuvuus näihin tilanteisiin on erittäin epäselvää, vaikka kortin liikkeellelaskija ja kortin käyttäjä olisivatkin ETA-alueella. Kansainväliset korttijärjestöt kuten Visa ovat useissa yhteyksissä tulkinneet, että nämä tilanteet olisivat maksupalvelulain soveltamisen ulkopuolella ja samalla myöskään RTS:n määrittelemä vahvan tunnistamisen vaatimus ei soveltuisi. RTS dokumentissa EBA:n 2. kysymykseen antama analyysi toteaa, että maksuvälineellä toteutetuissa rajat ylittävissä maksuissa vahvaa sähköistä tunnistusta ei voida aina noudattaa, mutta eurooppalaisen palveluntarjoajan tulee (artiklan 73 kohdan 2 mukaisesti omalla riskillään) huolehtia, ettei maksuvälinettä käytetä oikeudettomasti. Tämä tulkinta olisi hyvä kirjoittaa myös kansallisen lain perusteluihin. Pyydämmekin, että asiaan kiinnitetään erityistä huomioita ja tilannetta selkiytetään.

Direktiivin 2 artiklan mukaan direktiiviä sovelletaan vain unionissa tarjottaviin maksupalveluihin ja, jos maksutapahtumaan liittyy unionin ulkopuolinen valuutta tai palveluntarjoaja, vain niihin maksutapahtuman osiin, jotka toteutetaan unionissa. Ehdotamme, että vastaava lausuma sisällytetään selvyyden vuoksi lakitekstiin tai ainakin asia tuodaan selvemmin esille perusteluissa esimerkiksi 4 §:n perustelujen ensimmäisessä kappaleessa seuraavasti: *"lakia sovelletaan vain niihin maksutapahtuman osiin, jotka toteutetaan Euroopan talousalueella"*.

4. Maksutapalisiä koskeva sääntely

Näkemyksemme mukaan ehdotettu sääntely on kannatettava. Sääntely mahdollistaa sen, että tehokkailta sähköisiltä maksutavoilta, kuten tilisiirrolta tai yleisimmin käytetyiltä korteilta, ei voida periä lisämaksua. Tämä puolestaan ohjaa kuluttajaa kustannustehokkaiden maksutapojen käyttöön ja vähentää osaltaan käteisen käyttämistä, mistä aiheutuu toimijoille lisäkustannuksia.

5. Vastuuta ja maksupalautusta koskeva sääntely

Maksupalvelun käyttäjän vastuun aleneminen 150 eurosta 50 euroon ns. tavallisessa huolimattomuudessa perustuu direktiiviin. Koska kyseessä on täysharmonisointisäännös, tältä osin ei mahdollista käyttää kansallista liikkumavaraa muulla tavoin kuin pienentämällä omavastuuta tai poistamalla se kokonaan. Kannatamme sitä, että omavastuu on direktiivin mukainen maksimimäärä. Omavastuun alentamien nykyisestä lisää kuitenkin merkittävästi pankin korvattavaksi tulevia vahinkoja maksuvälineen oikeudettoman käytön seurauksena. Lisäksi omavastuu aleneminen ei missään nimessä kannusta asiakasta huolehtimaan maksuvälineestä, vaan päinvastoin on omiaan lisäämään välinpitämättömyyttä maksuvälineestä huolehtimisesta. OP Ryhmä pitää tätä kehitystä valitettavana.

Kuten jo kohdassa 2 tuotiin esille, maksutoimeksiantopalveluiden osalta ensisijainen vastuu oikeudettomasta maksutapahtumasta on tilinpitäjäpankilla. Vaikka tällä onkin

© OP
28.4.2017

takautumisoikeus, sopimussuhteen puuttuminen maksutoimeksiantopalvelun tarjoajaan tekee takautumisoikeuden käyttämisen käytännössä hyvin vaikeaksi.

Lakiehdotuksen 62 §:n mukaan maksupalvelun käyttäjä ei vastaisi maksuvälineen oikeudettomasta käytöstä, jos palveluntarjoaja ei ole edellyttänyt maksajan vahvaa tunnistamista. Vahvaa tunnistamista koskeva RTS tulee kuitenkin voimaan vasta 18 kk sen hyväksymisestä. Tämän vuoksi olisi tärkeää tuoda hallituksen esityksen perusteluteksteissä esille se, että ennen RTS:n voimaantuloa vahvana tunnistamisena tämän säännöksen soveltuvuutta arvioitaessa pidetään nykyisin yleisesti käytössä olevia tunnistamismenetelmiä.

6. Vahvaa tunnistamista koskeva sääntely

Aluksi haluaisimme kiinnittää huomioita käytettyyn terminologiaan. Maksupalvelulaissa määritelty vahva tunnistaminen on eri asia kuin tunnistuslain mukainen vahva sähköinen tunnistaminen. e-IDAS-asetuksen mukaista vahvaa sähköistä tunnistamista voi olla myös luottaverkosto ulkopuolella, esimerkiksi kaikki ulkomailla tapahtuva tunnistautuminen. Maksupalveludirektiivi ei myöskään edellytä, että maksupalveluissa käytettävä vahva tunnistamisväline olisi luottamusverkostoon ilmoitettu tunnistusväline. Nyt lähes identtistä terminologiaa eli ”vahvaa tunnistamista” käytetään sekä maksupalvelulaissa että tunnistuslaissa, mikä on omiaan aiheuttamaan sekaannuksia. Tämän vuoksi ehdotamme, että vahvasta sähköisestä tunnistamisesta käytettäisiin selvyyden vuoksi eri laeissa selvästi eri termejä. Maksupalvelulaissa olisi mahdollista käyttää esim. termiä ”maksupalvelulain mukainen vahva tunnistaminen”. Lisäksi maksupalveluiden käyttämiseen kelpaaviksi tunnuksiksi pitäisi hyväksyä kaikki e-IDAS sääntelyssä korotetulle tasolle säädetyt tunnukset. Maksupalveluita tulisi siten voida jatkossa käyttää esim. avainlukulistalla, HST-kortilla ja mobiilivarmenteella.

Maksupalvelulain ja tunnistuslain välinen suhde aiheuttaa epäselvyyttä mm. maksuvälineen myöntäneen palveluntarjoajan vastuusta oikeudettomien maksutapahtumien osalta. Epäselvää jatkossa voi olla esimerkiksi se, mitä pidetään maksutapahtuman osalta maksuvälineenä. Avaamme tilannetta seuraavaksi kahden esimerkin avulla. Ennen luottamusverkostoa pankin A myöntämien vahvojen sähköisten tunnusten käyttämisestä asiointipalvelussa (esim. toisen pankin B verkkopankissa) on sovittu pankkien A ja B välisessä sopimuksessa. Kahdenvälisessä sopimuksessa on ollut mahdollista sopia vastuista tilanteesta, jossa pankki B haluaa käyttää pankin A liikkeelle laskemia tunnuksia tunnistusvälineen lisäksi myös maksuvälineenä. 1.5.2017 voimaan tuleva kansallinen luottamusverkosto johtaa kuitenkin siihen, ettei tunnukset liikkeelle laskeva pankki ole enää sopimussuhteessa tunnuksia maksuvälineenä käyttävän pankin B kanssa.

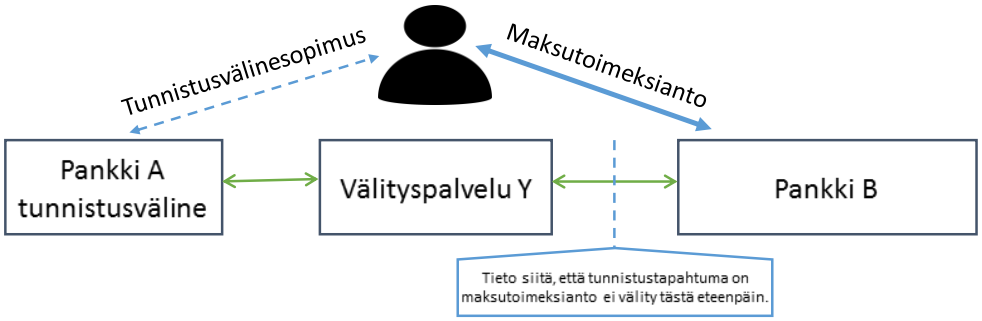

© OP

Maksupalvelulain määritelmien ja 63 §:n sanamuodon mukaan on mahdollista tulkita pankki A palveluntarjoajaksi, joka vastaa maksuvälineen oikeudettomasta käytöstä, vaikka pankilla A ei ole mitään tietoa siitä, että sen myöntämää tunnistusvälinettä käytetään myös maksuvälineenä. Lakiin tulisikin kirjata selkeästi, että tunnistuslain mukaista tunnistusvälineen tarjoajaa (pankkia A) ei voida katsoa maksupalvelulain 63 §:n mukaiseksi palveluntarjoajaksi.

Toisessa esimerkissä maksu voidaan suorittaa pankin A liikkeelle laskemalla maksukortilla, mutta se vahvistetaan toisen luottamusverkostoon kuuluvan palveluntarjoajan myöntämillä tunnuksilla. Tällaisessa tilanteessa maksuvälineenä ei voida pitää käytettyä tunnistusvälinettä (joka vastaa passin esittämistä maksutapahtuman yhteydessä) vaan sitä välinettä, jolla maksutapahtuma tosiasiassa annetaan, kuten korttia. Tällöin tosiasiallisen maksuvälineen myöntäjällä pitää olla vastuu väärinkäytöstilanteista. Tunnistusvälineellä varmennetaan näissä tapauksissa puolestaan maksajan henkilöllisyys ja siihen sovelletaan tunnistusvälineeseen liittyvää vastuuta.

Mikäli tulkinta olisi toinen, tarkoittaisi se sitä, että henkilöllisyyden todentamisen välineestä olisi tosiasiassa tehty maksuväline. Tällöin kaikki luottamusverkostossa toimivat tunnistusvälineet tulisi olla tasavertaisessa asemassa ja tällaisia tunnistusvälineen tarjoajia ovat myös muut toimijat kuin finanssisektorin toimijat, kuten valtio (HST-kortti) ja operaattorit (mobiilivarmenne). Kyseisillä toimijoilla on tuskin halua lähteä vastaamaan edellä mainituista maksuvälineisiin liittyvistä väärinkäytöksistä. Pyydämmekin, että edellä olevat esimerkit otetaan huomioon ja säännöksiä vastuukysymyksistä tältä osin selkiytetään.

Lisäksi haluamme kiinnittää huomioita siihen, että suomalaisten pankkien vakiintuneesti käytössä olevien maksupalvelukuorien käyttäminen saattaa jatkossa vaarantua. Kyseessä on palvelu, jossa maksaja toimittaa maksupalvelukuoressa allekirjoittamansa tilisiirtotoimeksiannot pankkiin maksettavaksi postin välityksellä. Toimeksiannot hoidetaan pankissa manuaalisesti toimihenkilötyönä sovittuna päivänä. Direktiivi vaatii vahvan tunnistamisen käyttöä etäkanavassa (97 artiklan 1 alakohdan c-kohta). Toisaalta EBA on RTS:ssä kysymyksen 46 kohdalla analysoinut, että vahvaa tunnistamista ei tarvitse noudattaa postin välityksellä toimitettujen maksupalvelutoimeksiantojen osalta. Maksupalvelukuorten osalta vahvaa tunnistamista ei voida toteuttaa säännösten vaatimalla tavalla. Pankki on tunnistanut ja todentanut asiakkaansa henkilöllisyyden aiemmin konttorissa. Maksupalvelukuoria käyttävät erityisesti sellaiset iäkkäät asiakkaat, joilla ei ole käytössä verkkopalvelutunnuksia. Mikäli direktiiviä tulkitaan ahtaasti, johtaa se siihen, että palvelua ei voida jatkossa tarjota.

7. Muut työryhmän ehdotukset

OP Ryhmällä ei ole lausuttavaa asiasta.

8. Muuta

Direktiivin 68 artiklan 6 kohdassa säädetään tiliä ylläpitävän maksupalveluntarjoajan velvollisuudesta ilmoittaa tilitietopalvelun tarjoajaan tai maksutoimeksiantopalvelun tarjoajaan liittyvistä poikkeamista toimivaltaiselle viranomaiselle. Saman artiklan 5 kohdassa säädetään oikeudesta evätä maksutoimeksiantopalvelun tarjoajan tai tilitietopalvelun tarjoajan pääsy maksutilille, jos kyseessä on oikeudeton tai petollinen menettely, ja velvollisuudesta ilmoittaa asiasta maksajalle. Esityksestä löytyy säännökset 5 kohdan

© OP
28.4.2017

täytäntöönpanosta, mutta 6 kohta on jätetty implementoimatta maksupalvelulakiin. Loogisinta olisi, että ilmoitusvelvollisuus viranomaisille löytyisi maksupalvelulaista, jossa kyseisestä toiminnasta säädetään. Pyydämme tältä osin, että kyseinen kohta implementoitaisiin maksupalvelulakiin.

Luottolaitoslain 15 luvun 7 § velvoittaa pankkia aina sopimuksella sopimaan tilin avaajan kanssa siitä, kuka tiliä saa käyttää. Maksupalvelulakiin ehdotetut uudet säännökset maksutoimeksianto- ja tilitietopalveluista puolestaan oikeuttavat kolmannen osapuolen pääsyn maksutilille ilman, että tilinomistaja on nimenomaisesti sopinut asiasta pankin kanssa. Jotta luottolaitoslain sanamuoto ei olisi ristiriidassa uuden sääntelyn kanssa, pyydämme tarkistamaan, tulisiko samassa yhteydessä korjata luottolaistolain kyseistä pykälää tai vaihtoehtoisesti lisätä lain perustelutekstiin maininta siitä, että maksupalvelulain tarkoittamien uusien palveluiden käyttö ei ole ristiriidassa luottolaitoslain kyseisen vaatimuksen kanssa.

Luottolaitoslain mukaan 15-vuotias voi avata tilin omille työnasioilleen ja määrätä kyseisestä tilistä. Tietosuoja-asetuksen 8 artiklan mukaan tietoyhteiskunnan palveluihin tarvitaan vanhempien suostumus, jos lapsi on alle 16 vuotta. Jäsenvaltioilla on kuitenkin mahdollista säätää, että kyseistä ikärajaa lasketaan aina 13 vuoteen. Tällä hetkellä ei ole lopullista varmuutta siitä, mikä ikärajaksi Suomessa muodostuu. Mikäli ikärajaksi jäisi tietosuoja-asetuksessa määritelty 16 vuotta, olisi epäselvää, pystyisikö 15-vuotias käyttämään esim. tilitietopalveluita ilman vanhempien suostumusta. Tämä olisi ristiriidassa luottolaitoslaissa 15-vuotiaalle annetun oikeuden kanssa. Tarkoituksenmukaista olisi, että 15-vuotias voisi käyttää tilitietopalveluita ilman vanhempien suostumusta. Pyydämme seuraamaan lainsäädännön kehittymistä tietosuoja-asetuksen osalta ja tarvittaessa tarkentamaan asiaan esim. hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa.

9. Komission tekniset sääntelystandardit

OP Ryhmä kannattaa lämpimästi sitä, että teknisessä sääntelystandardissa on lähdetty siitä perusajatuksesta, että yhteydenpito tapahtuu dedikoidun rajapinnan kautta eikä ruutukaappaus ole mahdollista. Tämä lisää huomattavasti palvelun turvallisuutta, vähentää väärinkäytöksiä ja mahdollistaa asiakkaalle paremman kontrollin siitä, mitä tietoja palveluntarjoajille välitetään. Mikäli ruutukaappaus sallittaisiin, saisi tilitietopalvelun tarjoaja rajoittamattoman näkymän kaikkeen verkkopankissa olevaan tietoon. Tämä tarkoittaisi sitä, että näkymä olisi myös sellaisiin tileihin, joissa maksupalvelun käyttäjällä on vain käyttöoikeus tilin omistajuuden ja määräämisvallan ollessa toisella henkilöllä (ks. tarkemmin kohta 2 tilitietopalveluista). Tätä ei voida pitää tietosuojasäännösten ja pankkisalaisuuden valossa sallittuna.

Yleisenä huomiona haluamme tuoda esille sen, että RTS:n tulisi olla mahdollisimman väline- ja ratkaisuneutraali, eikä sen tulisi pakottaa tietyn tunnistusvälineen tai tavan käyttöön, vaan maksupalveluntarjoajille tulisi antaa vapaus siirtyä käyttämään tiettyä tekniikkaa oman aikataulunsa mukaan. Uusien esitettyjen tunnistusratkaisujen osalta huomioita pitäisi lisäksi kiinnittää siihen, saadaanko lisääntyneillä kustannuksilla aikaan vastaavaa hyötyä turvallisuuden suhteen. Sääntelyn yhteydessä on syytä huolehtia myös siitä, ettei viranomainen tahattomasti ohjaa tunnistamisessa sellaisiin ratkaisuihin, jotka ovat erityisryhmille ongelmallisia (esim. näkövammaiset) tai jotka aiheuttavat ympäristörasitusta esim. elektroniikkaromun muodossa.

© OP

Suuri huolenaiheemme teknisiin sääntelystandardeihin liittyen on se, että säännökset eivät ole tarpeeksi hyvin huomioon yritysasiakkaiden maailmaanlaajuisesti käytössä olevia eräsiirtopohjaisia aineistosiirtoja. Yritykset käyttävät maksuliikenteessään pitkälle automatisoitua ja keskitettyä prosessia, jossa järjestelmät välittävät aineistoja pankkiin. Maksuaineistot luodaan useissa eri yrityksen järjestelmissä odottamaan välitystä. Tiliotteet ja saapuvien maksujen automaattisen täsmäyttämisen mahdollistavat viiteluettelot ladataan myös automaattisesti pankista yrityksen järjestelmiin. Prosessi on nykyisellään hyvin pitkälle automatisoitu, ajastettu ja tehokas. Yritys hallinnoi käyttöoikeuksia aineistojen välittämisessä pankin järjestelmiin.

RST:ssä esitettyä vaatimusta henkilökohtaisten turvatunnusten käyttämisestä ei voida toteuttaa ilman suuria lisäinvestointeja yritysten maksukanavia käyttäville yrityksille sekä niitä tarjoaville pankeille. Yritysten automatisoidut prosessit heikentyisivät merkittävästi, jos tarpeettomia manuaalisia lisätarkistuksia luotaisiin nykyiseen yritysten aineistosiirtoon. Kuitenkin turvallisuustaso näissä kanavissa on jo nyt korkea. Käytössä oleva PKI turvaratkaisu (”knowledge”) ja varmenne (”possession”) vastaavat vahvaa tunnistamista. Tämän vuoksi on ehdottoman tärkeä eurooppalaisten yritysten kilpailukyvyn varmistamiseksi, että yritysten maksuliikenteessä käytettävissä kanavissa olevat nykyiset PKI turvaratkaisut ja varmennepalvelut todetaan täyttävän nykyisellään teknisen sääntelystandardin vaatimukset.

Maksutoimeksiantopalvelua ja tilitietopalvelua koskevissa pykälissä (38 a § ja 82 b §) on maininta siitä, että palveluntarjoajan on ”huolehdittava siitä, että maksupalvelun käyttäjän henkilökohtaiset turvatunnukset eivät ole muiden kuin maksupalvelun käyttäjän ja tunnusten myöntäjän saatavilla”. Säännökset perustuvat suoraan direktiiviin. Tämä on luettavissa siten, että tunnukset eivät saa olla myöskään maksutoimeksiantopalvelua tai tilitietopalvelua tarjoavan palveluntarjoajan saatavilla. Teknistä sääntelystandardia koskevassa kommenttiyhteenvedossa ja niihin liittyvissä EBA:n analyyseissä kuitenkin todetaan kommentin 281 kohdalla, että tunnukset on mahdollista EBA:n näkemyksen mukaan syöttää muuallekin kuin vain tilinpitäjäpankin tarjoamalle verkkosivustolle. Käsityksemme mukaan tässä on ristiriita direktiivin, kansallisen lain ja teknisten sääntelystandardien kesken, johon tulisi puuttua selventämällä asiaa teknisissä sääntelystandardeissa.

Teknisen sääntelystandardin artiklan 31 kohdassa 1 c todetaan, että *“they shall, upon request, immediately provide payment service providers with a confirmation whether the amount necessary for the execution of a payment transaction is available on the payment account of the payer. This confirmation shall consist of a simple ‘yes’ or ‘no’ answer.”* Artiklassa 65 todetaan, että kyseinen kyllä tai ei –vastaus annetaan, kun tiedustellaan varojen riittävyyttä korttipohjaiseen maksutapahtumaan. Artiklassa 66, joka koskee maksutoimeksiantopalveluita, ei kuitenkaan velvoiteta tilinpitäjäpankkia vastaamaan tiedusteluihin varojen riittävyydestä vaan ainoastaan toteuttamaan maksun tai katteen puuttuessa hylkäämään sen. RTS:n 31(1) c siten laajentaa alun perin vain korttipohjaisiin maksutapahtumiin käytettävää tiedustelua varojen riittävyydestä kaikkiin muihinkin maksutapahtumiin. Tämä direktiivin tulkinnan laajentuminen tulisi korjata siten, että RTS:ssä kyseisessä kohdassa nimenomaisesti todetaan tämän soveltuvan vain korttipohjaisiin maksutapahtumiin.

Pyydämme lisäksi huomioimaan kohdassa 2 esitetyn sensitiivisen maksutiedon määrittelyn sekä kohdassa 3 esitetyn lain ja teknisten sääntelystandardien soveltumisen ETA-alueen ulkopuolisiin maksupalvelutarjoajiin erityisesti korttimaksuissa.

Tekninen sääntelystandardi tulee voimaan vasta 18 kuukauden siirtymäajan jälkeen. Toimijoille on kuitenkin ensiarvoisen tärkeää tietää, millä tavoin väliajalla toimitaan

© OP

esim. tunnistamisen ja kommunikoinnin osalta. Tämän vuoksi RTS:ään olisi tärkeää saada selvät säännökset siitä, miten väliajalla tulee toimia.

Tekninen sääntelystandardi ei ole ollut vielä lopullisessa muodossaan, kun työryhmä on jättänyt mietintönsä maksupalvelulain uudistamisesta. Pyydämmekin, että lopullisen sääntelystandardin valmistuttua vielä tarkistetaan, että ehdotettu lainsäädäntö on linjassa teknisten sääntelystandardien kanssa.

Helsingissä, 28. huhtikuuta 2017

OP Ryhmä

Erkki Sarsa
Edunvalvontajohtaja

Satu Wennberg
Edunvalvontapäällikkö